

Telegraful

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Str. Șaguna 8

Sibiu

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei
luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900
Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român
strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori ne-
francate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șișr petiit 6 Lei pentru odată, dacă se p
blică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit
seze Administrației ziarului Te-
legraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Anarhie sau autoritate în cugetarea etică?

În cartierele negre din sudul
Americii se întâmplă adeseori,
că unii negri, cu picioarele goale,
se reped pe străzi strigând și
predicând: »I have got a call»
— *Mă simt chemat!*

La sacerdoțiul acesta laic,
cugetătorul aleargă bucuros, când
se vede, că azi primul venit se
crede »chemat» a clădi o teorie
proprie, referitor la problemele
cele mai grele și mai capitale ale
vieții umane, și se aruncă în fața
consensului sapientium de secole
»înțelepciunea» aceasta de ultima
oră.

În domeniul criticii e nevoie,
în zilele noastre mai mult ca
niciodată, de *autocritică*, ea este
cea mai importantă dintre toate
criticile: de o prețuire justă în
observațiunile și experiențele
individuale, de o apreciere obiec-
tivă a cauzelor subiective, care
turbură cugetarea noastră, —
cauze, care au efect cu atât mai
întins, cu cât obiectul judecății
noastre are mai multă legătură
cu acțiunile și tendințele perso-
nale ale cercetătorului.

Azi, în tratarea diferitelor
probleme morale, se neglijează

cu totul verificarea dacă omul
e și competent. În toate dome-
niile mari ale cugetării, se cere
dela cercetător, studiu îndel-
lungat și adânc, în toate laturile
problemei, o apreciere mai pă-
trunzătoare, decât la aceia, cari
au mai tratat problema și cari
au adus argumente puternice.

În domeniul etic, ce se face?
Domeniul etic pare a fi scos de
sub lege, — el a devenit teatrul
tuturor diletanților, tuturor celor
mai superficiale capricii! Probabil,
problemele etice sânt, prin natura
lor, mai ușor accesibile celui
»chemat» și că e legitimă o ase-
menea stare a lucrurilor! Dim-
potrivă, în primul loc, aprecierea
etică a acțiunilor umane se ra-
poartă la fapte și la raporturi,
care își exercită domeniul în cele
mai intime adâncimi ale vieții
istorice și personale, care evită
în cea mai mare parte metoda
cercetării științifice simple, și
numai experiența adâncă și uni-
versală a vieții, și puterea spe-
cială de intuiție sânt în măsură
de a le pătrunde. Mai mult, în
domeniul acesta, un obstacol de
nervins stă în calea celor mai
mulți de a arăta clar, cu impar-
țialitate hotărâtă, toate urmările
propriilor acțiuni și toate rezul-
tatele experienței: contratul cel

mai mare între aspirația logică a
adevărului și între impulsioni,
între dorințele și pasiunile umane.
Forțele acestea elementare, la cea
mai mare parte a oamenilor,
exercită influență puternică asu-
pra cugetării; ear dependența
aceasta a subiectului de cugetat
trage după sine, *incompetența
celor mai mulți de a judeca în
domeniul etic cu criterii obiective,
fiindcă le lipsește călăuza supe-
rioară*. Nu vor să renunțe la
propia lor slăbiciune, nu vor
să-și asume toată responsabi-
litatea, nu vor să știe de auto-
disciplina coerentă, de pietatea
atență și prezentă în sine însăși;
ei au o dorință de a face ceva,
de a se lăsa în voia impulsunilor
proprii, voiesc să iubească, să
urască și să se desfăteze.

Cunoștința etică e posibilă
numai când voința aceasta se
lipsește de inteligență și de scop,
când este supusă la ceva supe-
rior; restul, nu este decât filo-
zofia deșertăciunii, sofismul in-
stinctului, libertatea cugetării pa-
siunilor.

Sânt puțini aceia, cari ur-
mează înălțimile sublime ale li-
bertății, din care se contemplează
viața în totalitatea ei, din care
se înțeleg și se proclamă virtu-
țile acelea, ce pun în stare ne-

afărătoare, de or ce acțiune
singuratică, sănătatea sufletului
și ordinea universală. Și, între
puținii aceștia, ceice au fost
înaintea Mântuitorului nostru Isus
Hristos, au gătit calea Lui, au
prorocit desăvârșirea pe care o
cerea: și aceia, cari vor veni
după El, vor arăta că misiunea
Lui a fost unicul drum al mân-
tuirii; din această cugetare, izvo-
râtă din experiența adâncă a
vieții, se va desfășura în toate
urmările sale cel mai intim sens.

Nu este oare apariție dure-
roasă, când cei ce înalță steagul
»liberei cugetări» împotriva tra-
diției creștine, sânt atât de orbi,
încât nu văd că tocmai în crești-
nism se vorbește de cugetarea
perfect »liberă», și că dependența,
conștiință sau inconștiință, a
cugetării de stările subiectului de
cugetat devine cu atât mai accen-
tuată, cu cât subiectul acesta se
încrede mai mult în sine însuși?

Competența, în asemenea
domeniu, este subordonată co-
dițiunilor interioare bine deter-
minate, care se întrunesc, în sta-
rea lor cea mai curată, numai în
Acela, care a putut să spună
despre sine: »Eu am biruit lumea».

(După Förster).

I. Raftroiu.

FOIȘOARA

Castelul Bran...

Castelul Bran veghează singuratic
În faptul liniștit al înserării,
Măgura dulce-și tremură brădetul
Înflorat de farmecul cântării
Fetițelor dela Triunghiu-Albastru
Cari trec pe drum în ritm armonios,
Cu fețe 'mpurpurate și în suflet
Cu: Branule, cât ești tu de frumos!

Năvalnic curge 'n valuri tubitoare
Grăbitul Turc și cine știe unde
Se pierd cu gândul damele voioase
Caristau pe mal privind cu dragla unde,
Ear vântul cald, ce pălpâle alene
În tremur lung în cetina de brad,
Atinge lin cu aripa-i domoală
Obrajii trecătorilor prin vad.

Privirea rotitoare se oprește
Din când în când pe creștetul de r
aunte,

Măsur cu sufletul robîit de gânduri
Întîlnsal grav al coastelor cărunte...
Copleșitoare amintiri răzlefe
Din largul vremii fără de hotar,
Povestea lor mi-o re'nviați în minte,
Poveste de nefermîrit amar.

Aș vrea acum să stau o vîlață 'ntreagă
La Bran, să-mi desăvârșesc cîntarea,
Măgura să-mi picure avântul,
Bucegi să-mi lărgească falnic zarea.
Castelul Bran, din vremuri linoptate,
Să-mi povestească tot trecutul lui,
Grăbitul Turc cu unde tremurate
Să-mi spună tot ce-a fost și astăzi nu-l.
Bran, 8 Iulie 1930,

VASILE STOICANEA.

Di 'n înțelepciunea altora:
O vorbă bună, spusă unui bă-
rîn, însemnează a-i dăruî o zi
mai mult în viață.

Păcatul e iluzie, sau e realitate?

Problema ce o tratăm, este una din-
tre cele mai delicate și mai importante.
Este problemă delicată, fiindcă păcatul
știe să se pitească, de pare că nici n'ar
exista. El se aseamănă cu una dintre
boalele corporale, cu ftizia, — despre
care știm că cu cât progresează, cu
atât se ascunde mai mult în ochii
bolnavului. Când un ofticos se crede
că e bine de tot, când vorbește vi-
zitorilor săi despre planurile sale
frumoase din viitor, se poate și a-
proape sigur că sfârșitul se apropie.
Tot așa e cu păcatul: cu cât un om
este mai atins de păcat, cu atât se
crede mai nevinovat.

Creștini devotați cari vizitează
închisorile, povestesc că aproape toți
deținuții se cred a fi osândiți pe ne-
dreptate: ei învinovătesc pe membrii
familiei lor, societatea, jandarmii, ju-

decătorii, jurații, — numai pe sine nu.

Când cineva caută oameni cum-
pătați, adesea întâlnește și alcoolici
cari spun că nu beau, deși de fapt
beau mai mult ca alții, și de multeori
se supără, când cineva li mustră, luând
mustrarea drept ofensă.

Mulți din acești nenorociți, lipsiți
de sinceritate, nu spun ceea ce gân-
desc; alții, dimpotrivă, sânt convinși
de ceea ce spun, însă păcatul i-a orbit.
Că au ochii legați, cu sau fără voie,
puțin importă pentru teza noastră, — și
nu rămâne mai puțin adevărat, că una
dintre consecințele directe ale păca-
tului, fiind *întunecarea* conștiinței, cu
cât un om este mai păcătos, cu atât
se îndoiește mai puțin; de aici latu-
rea delicată și grea a problemei c
voim să examinăm.

Mi-aduc aminte de un om pli-
de răutate față de soția și copiii săi
— care, după ce-i făcuse să suferi
mult, și după ce trăise, întru ceea
privește pe Dumnezeu, într-o con-

Oaspeți francezi

În 4 August c. a sosit în gara Sibiu la ora 5^{1/2} d. m. o *Misiune culturală franceză*, anume 12 profesori și candidați de profesori dela Universitatea rom. cath. din Paris, ingineri și un medic, în frunte cu distinsul abate: *Paul Bottinelli*, o simpatcă cunoștință pentru noi încă de acum 5 ani. Iubiții oaspeți au fost întâmpinați de numeroși Sibieni în frunte cu dl prefect al județului: Medic-General *Dr. Gh. Moga*, primarul orașului dl *Dr. Goritz*, reprezentantul bis. ort.-române *Dr. V. Bologa*, vicepresed. Asociațiunii dl *Dr. Gh. Preda*, dl General de brigadă *Partenie*, asistat de numeroși oficeri, etc.

După salutul călduros al dlui *Dr. Gh. Preda*, în numele Sibienilor, și după prezentările de rigoare, oaspeții au fost conduși la găzduirile destinate. Îndată după aceea, la orele 6 d. m., distinsul membru al Misiunii franceze: abatele *Piccard de la Bacquerie*, a ținut în sala Cercului militar-civil, o strălucită conferință despre dezvoltarea literaturii franceze în cele din urmă 4—5 decenii. A ilustrat fazele prin care a trecut literatura franceză în acest restimp, dela naturalism la simbolism, apoi la misticism religios, cu influința unor filozofi și poeți (Bergson, Dostojevski ș. a.) asupra acestor curente literare. Publicul, asistent în număr mare, a ascultat cu plăcere desfășurările conferinței și a răsplătit cu aplauze entusiaste. — Seara a fost cină comună în onoarea oaspeților.

Marți, în 5 August c., la 9^{1/2} a. m. a urmat o recepțiune festivă la Muzeul Asociațiunii, unde oaspeții au fost întâmpinați cu însoțire de: Dl *Dr. Gh. Preda* în numele Asociațiunii pentru cultura poporului român, consilierul mitrop. *Dr. V. Bologa* în numele I. P. S. Sale *Dr. Nicolae Bălan*, mitropolitul românilor ortodocși din Ardeal, protopopul *Nic. Togan* în numele bis. gr. cat. și plebanul *Forbruckner* în numele bisericii rom. catolice, cărora a răspuns cu elocință conducătorul Misiunii culturale franceze abatele *Paul Bottinelli*.

În decursul recepțiunii orchestra orășenească a delectat publicul cu piese alese, sub măiastra conducere a dlui profesor *Nicolae Oancea*. Cuvintele roșite la recepție de *Dr. V. Bologa*, în numele bisericii noastre, au fost următoarele:

În numele I. P. Sale *Dr. Nicolae Bălan*, mitropolitul românilor ortodocși din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș, am onoare să aduc urări

de bună venire *Misiunii culturale franceze* în sinul poporului român.

Am aflat cu multă plăcere de aceasta misiune culturală franceză, în fața căreia ținem să deschidem larg inima și sufletul nostru, pentruca din lumina și cultura propagandei sale loiale, să putem sorbi și noi măcar o rază binefăcătoare. Din prilejul acestei atențiuni onorifice, servim din parte-ne cu o mică orientare asupra credinței noastre religioase.

Biserica noastră ortodoxă română, cuprinde în adâncimile sale sufletești aproape totalitatea poporului român, și, ca biserică națională de mii de ani încoace, învâluie în misterul său religios întreagă ființa etnică și etică a poporului român. Întrupază, adevă, și conservă *geniul poporului român*.

În urma acestora, din cele mai vechi timpuri, Biserica ort. română a fost singura vatră de lumină pentru cultul moralei, științei și a artelor în sinul poporului român. Îndeosebi a artelor plastice: pictura, sculptura și arhitectura, alături de muzica ei religioasă-bisericească. În legătură apofinibile condiții și forme de creație și de execuție ale acestor arte, prin care se manifestă, îndeobște, *genul* unui popor. În acest fapt găsim noi farmecul Bisericii ortodoxe-române, ca moștenire dela părinții noștri.

Când Misiunea culturală franceză vine la noi din depărtare, în propagandă culturală, sigur vine inspirată de *geniul francez*, despre care avem atâtea dovezi în trecutul istoric, că pururea a fost nobil și umanitar în faptele sale. Și am plăcere să constat, că spre acest *geniu al poporului francez*, sufletul nostru ca un val se revarsă, poate, și în urma înrudirii noastre de origine și de limbă.

Pătrunsă de acest sentiment Biserica ort.-română, depozitara *genului român*, tinde cu respect mână sa frățească *Misiunii culturale franceze* și imploară binecuvântarea cercului asupra năzuințelor ei salutare, iar distinșilor ei reprezentanți din mijlocul nostru, le urăm din inimă, cu salutul ritual al bisericii noastre răsăritene: *Mulți fericiți ani!* —

După recepția dela Muzeul Asociațiunii au cercetat Muzeul Bruken-thal, iar la ora 1 Municipiul Sibiu a oferit oaspeților o masă bogată la Boulevard, ovaționați călduros de primarul dl *Dr. Goritz*. În aceeași zi, la ora 4 d. m., au plecat în excursie la Băile dela Ocna-Sibiu și de acolo seara cu trenul la Blaj lăsând cele mai plăcute impresii în sinul nostru.

pletă indiferență, — cam revoltat îmi zise muribund:

«Mă bucur de înfățișarea mea înaintea supremului Judecător, deoarece voi avea ocazie să-i spun tot ceea ce am fost și să arăt toate nedreptățile cu care m'au împărțășit semenii mei!»

Mândria, izvorul multor rele, este unul dintre păcatele care se mărturisesc mai greu. Tot așa sgârcenia, despre care un duhovnic spunea la sfârșitul unei lungi cariere, că n'o auzise s'o fi mărturisit cineva. N'ar fi oare aceasta dovadă că, sgârcenia este un defect cu mult mai răspândit decât am crede?

Lucru curios de altă parte, dar logic în același timp, că acei oameni sânt cei mai cucernici, cari s'au apropiat mai mult de idealul moral și de desrobirea păcatului, acei oameni cari au sentimentul cel mai profund și cel mai trist al păcătoșeniei lor naturale.

Când un om se zice și se crede foarte rău, când în loc să judece pe alții cu severitate, se găsește mai rău ca aceia, atunci se poate ști sigur că acest om este *superior*, moralicește vorbind. Adesea s'au semnalat cele trei declarații în epistolele sfântului apostol Pavel: «Eu sânt ultimul dintre apostoli» (în epistola către Corinteni). Apoi, puțin mai târziu, în închisoare: «Eu sânt ultimul dintre sfinți», vrea să zică dintre creștini (în epistola către Efeseni). În sfârșit, către sfârșitul vieții sale, într-una din ultimele sale 3 epistole, scrise lui Timotei: «Eu sânt ultimul dintre păcătoși». De aici se vede că, omul care urcă treapta morală, se smerește și în ochii săi proprii.

Urmând ideea, că sântem supuși păcatului, concepția noastră despre Hristos și învierea Sa va fi cu totul deosebită. Dacă nu cred în realitatea tragică și tristă a păcatului, nu

Adunare protopopească

— În tractul Jiului —

Joi, în 10 I. tr., s'a întrunit adunarea protopopească a tractului Jiului, la Petroșani, în sediul protopopiatului, participând aproape toți membrii săi mireni și din cler.

După slujba Chemării Duhului sfânt, și după ședința consiliului protopopesco, s'a deschis adunarea, despre care organul local de publicitate, *Avântul*, dela 3 August, raportează următoarele:

Raportul general al protopopului despre viața bisericească din parohiile protopopiatului în anul 1929: Înainte de expunerea evenimentelor și înșirarea datelor, care împreună alcătuiesc fizionomia vieții sufletești, religioase și materiale a tractului, P. C. Sa prot. I. Duma, în aplauzele membrilor adunării, a pomenit pe Acela, care «de curând înscăunat pe tronul părinților Săi, din grația lui Dumnezeu și voința națională, este astăzi simbolul unității naționale, al integrității teritoriale și sprijinitorul Bisericii noastre», pe M. Sa *Regele Carol II*, — «în realitate și cel dintâi Rege ortodox al românilor, botezat în credința țării, — căruia, pe lângă omagiile și fidelitatea noastră, îi trimitem respectuoase urări de Domnie pașnică, îmbrășugată în fapte bune, ear dacă Domnul va voi altfel, îi dorim stăpânire încărcată de glorie și biruință deplină». Apoi a insistat asupra aniversării de zece ani dela păstoria I. P. S. S. Arhiepiscopului și Mitropolitului *Nicolae*, chivernisitorul și amplificatorul moștenirii marelui Șaguna. Meritele Sale sânt, și până acuma, excepțional de mari. «Nu este, în ultimul deceniu, lature a vieții religioase și naționale, în care fapta mitropolitului *Nicolae* să nu fie între cele mai de seamă. El a contribuit, mai mult decât oricine, la opera de perfecționare a organizației bisericești. El a fixat clerului său program nou și salvator de activitate. El recheamă la viață tagma monahală, desființată pe plaiurile noastre de catolicism intolerant. El creiază forme nouă să de captare a sufletelor care se clatină. El inițiază legăturile ortodoxiei române cu marile biserici eterodoxe. Răscolitor de inimi, străbune, crainic al culturii creștine, orator și scriitor cu alese daruri, luptător nesurpat și vajnic fluturător de ideal, marele cărmaci este în floarea bărbăției creatoare, mândria și tolașul de sprijin al bisericii și credincioșilor ei».

După aceea s'a purces la depănarea momentelor importante din viața tractului în anul 1929...

Membrii adunării, mai ales mireni, au luat parte activă la discuție, făcând propuneri folositoare la diferite chestiuni.

Asoc. clerului „A. Șaguna”

Dela cercurile religioase din prot. Mediaș

Protopopiatul Mediașului, este împărțit în două cercuri religioase. Cercului I, Mediaș, aparțin 9; cercului II, Frâna, asemenea 9 preoți. Ambele cercuri dezvoltă activitate rodnică, dovadă întrunirile lor regulate, perondând toate parohiile ce le aparțin, cu servicii divine în sobor: Liturgii, masle, diferite rugăciuni reclamate de împrejurări, conferențe populare, spre adevărata bucurie sufletească a credincioșilor veniți la întruniri.

Efect evident al activității preoților din tract este și faptul că parohiile noastre până azi, afară de Mediaș, sânt lipsite de sectanți. Mediașul li are, deoarece acest oraș industrial cuprinde în sinul său, printre muncitorii în diferite uzine, elemente cu vederi înclinate spre sectarism; avem însă bucuria, că *nu* credincioșii noștri alcătuiesc aceste elemente, ci străinii de naționalitate și credință; cei câțiva seduși dintre românii din Mediaș sânt imigrați și în mare parte nu aparțin bisericii noastre. Ortodoxismul este cu tărie mărturisit; — dovadă preafrumosul edificiu bisericesc din Mediaș în lucrare, apoi cel din Richiș aproape terminat, pregătirile de frumoase zidiri de biserici în Dârlos și Păucea, și buna îngrijire a tuturor bisericilor din celelalte parohii.

Toate parohiile, din jurul Mediașului, sânt în comune cu locuitorii în preponderanță sași; în toate aceste comune sânt sectanți (advențiști) sași; intelectualii sași, preoți, învățători, profesori, medici, advocați, s'au organizat în combaterea sectanților; — la noi numai preoții fac apostolatul, intelectualii noștri nu-și dau concursul și nu participă la cercurile religioase.

Revenim la întrunirea cercului religios I, ținută Duminecă în 27 Iulie, în parohia Mojna.

O zi frumoasă de vară. La ora 9 membrii cercului, cu excepția unui membru, trec printre credincioșii, cari li așteptau cu drag, în haine de sărbătoare, spre biserica frumos împodobită, unde în ordine și evlavie exemplară săvârșesc utrenia și sfânta Liturgie, ascultați de poporul dornic

voi putea admite caracterul divin al lui Isus Hristos și nici opera Sa ispășitoare de pe cruce. Isus Hristos îmi apare ca un produs considerabil al umanității, poate cel mai considerabil, ca un mare dar al lui Dumnezeu dat pământului, fiindcă nimic nu împedea pe om ca prin mari eforturi și de bună voie să ajungă la idealul moral întrevăzut în visurile sale.

În ceea ce privește moartea lui Isus pe cruce, ea va fi dovada nemărginitei Sale iubiri de oameni...

Dacă admitem cu sfântul apostol Pavel, cu sfântul apostol Ioan, cu Isus Hristos însuși, groaznica realitate a păcatului, nu ne va fi greu să ne închipuim pe om incapabil de-a se scăpa el însuși; prin urmare, mă voi gândi că Dumnezeu vine în ajutorul său, în persoana unei ființe cerești, supranaturale, Isus Hristos, în același timp om și Dumnezeu, care săvârșește pe Calvar ispășirea păca-

tului meu, plătind o datorie ce eu n'o pot plăti. Și când mi se va istorisi, — după Evanghelie, — că această ființă divină a făcut minuni, semne ale originii Sale divine, când mi se va spune că moartea n'a putut să-l țină în brațele sale și că Duminecă dimineața a înviat, nu numai că nu voi avea nici o greutate s'o cred, dar chiar asemenea fapte îmi vor părea logice și chiar necesare...

După aceste observații, să stabilim câteva fapte care dovedesc realitatea păcatului.

Eată popoare surori, create pentru a se iubi, și care au trebuință unele de altele, ca diferitele membre ale corpului. Interesul fiecărui popor ar trebui să fie interesul tuturor, și dimpotrivă.

Și totuși, aceste popoare nu se iubesc, sânt pline de neîncredere și pizmă unele față de celelalte, concurență cumplită se stabilește între ele;

de astfel de solemnități. Răspunsurile liturgice le dau 5 buni cântăreți de strană, cari perondându-se cu preoții emulau în frumoasele melodii ale bisericii dreptmăritoare.

La priceasnă, părintele Ioan Stirbeș rostește predica cu motto: Credeți că pot să fac eu aceasta? din Evangelia zilei. Cu citate potrivite expune foloasele credinței în Dumnezeu, în-deamnă la tărie în credință; atinge răstăcirile acelor, cari interpretează sfânta Scriptură după bunul plac și prin aceasta deviază dela calea singură mântuitoare și ajung la credințe rătăcite. A fost o reușită cuvântare atât ca fond, cât și ca formă și predare. La sfârșitul serviciului dumnezeesc, se anunță vecernia pentru ora 2 p. m.

La ora 1½ credincioșii erau întrușiți la sfânta biserică. Preoții, văzând dorul acelor, încep vecernia, după care urmează conferința populară a părintelui Aurel Băcilă, cu titlul: Concursul părinților la îngrijirea educației religioase a tineretului.

Conferențiarul întrefine, în stil popular, publicul timp de ¾ de oră, aducând exemple din sfânta Scriptură și din istoria neamului despre buna creștere a bărbatilor aleși ai creștinismului și ai neamului.

A urmat, sub cerul liber, rugăciune pentru ploaie, combinată cu sfîșirea apei.

Ne-a surprins plăcut societatea tinerimii adulte «Sf. Gheorghe» din loc, care ni-a prezentat un frumos steag al său cu rugarea de a-l sfîși; ceea ce s'a și făcut cu solemnitatea cuvenită.

Soarele eră aplecat spre apunere, dorul credincioșilor de a continua rugăciunile însă nu era satisfăcut, căci mai mulți inși ne-au invitat să le servim pe la case sfântul Maslu. Așa am mers, toți 8 preoții, la locuința evlaviosului creștin V. Albu și i-am împlinit dorința. Seară fiind, cei mai îndepărtați au plecat spre căminele lor, distanță de 15—25 km., iar 2 dintre cei mai tineri au rămas, ca împreună cu preotul local, să continue rugăciunile cerute de credincioși...

Vechile Biserici din Zarand și Ctitorii lor în sec. 14 și 15, de *Silviu Dragomir*. Extras din «Anuarul Comisiunii Monumentelor istorice pentru Transilvania pe anul 1929, Cluj, tip. «Cartea Românească», 1930. — O broșură de 40 p. Preț? 1.

Își întăresc frontierele cu ziduri și soldați.

Săptămâni, luni și ani, se pregătesc unul pentru desființarea celuilalt; statele cheltuesc milioane și miliarde pentru înarmări, în timp ce mulți cetățeni sufer mizerie materială și morală.

Când războiul s'a pornit, când mii de oameni, tineri, băbați, capi de familie, sânt doborâți în câmpul de bătae, cei răniți sânt aduși la ai lor, ca să fie îngrijiți. Ceice au pregătit arme ucigătoare, au pregătit în acelaș timp ambulanța și medicamentele; chirurgii taie brațe, picioare, — și țara, după război, este plină de șchiopi și ciungi, odinioară tari și robuști.

E cunoscut cuvântul fetei:

— Ce curios! mamă dragă, spune-mi, de ce li rănește, dacă după aceea-i îngrijește?...

Ca cetățeni ai aceleiași țări, trebuie să ne iubim, să ne ajutăm unii

† Ioan de Preda

La încheierea foil primim trista știre despre moartea venerabilului bărbat al neamului și bisericii noastre Ioan de Preda, fost, lung și de ani, avocat, fisc. consist. în Sibiu, om muncitor și suflet nobil.

Decedatul, una dintre figurile cele mai respectate și distinse ale Ardealului, era povățuitorul pri-ceput în numeroase chestiuni privitoare la drepturile sfintei noastre biserici dreptmăritoare. De aceea, încetarea sa din viață a deșteptat adânci regrete în sufletele tuturor celor care l-au cunoscut și apreciat.

Inmormântarea regretatului defunct se va face mâine, Sâmbătă, d. a. din capela cimitirului central.

Veșnică și binecuvântată să-i fie memoria!

Direcțiunea Școlii normale ortodoxe „Andrei Șaguna” din Sibiu, secția de fete
Nr. 147/1930.

Înștiințare pentru anul școlar 1930/31

Pentru anul școlar 1930/31 sânt libere 30 locuri în clasa IV. Se primesc eleve care au terminat cel puțin 3 clase secundare. Primirea se face în baza unui examen de concurs care începe în ziua de 10 Septembrie ora 8 dimineața din următoarele materii:

Religiunea, Româna, Istoria, Geografia, Aritmetica, Muzica vocală și violină. Examenul de concurs va fi precedat de un examen medical.

Cererele de admitere, timbrate cu timbru fiscal de 11 Lei, se vor înainta direcțiunii școlii până la 31 August, însoțite de următoarele acte: 1. Extract de naștere și de botez, 2. Certificat de studii, 3. Act de vaccinare, 4. Certificat de bună purtare dela direcțiunea școlii unde a urmat, 5. Certificat de cetățenie română, 6. Un certificat liberat de percepătorul fiscal și vizat de Administrația financiară, prin care se arată amănunțit dările pe care le plătește reprezentantul legal al elevei către Stat, comună și județ, 7. Un certificat al primăriei lo-

pe alții, interesul nostru este tot atât de mare ca și datoria noastră. Partidele politice, când sapă șanțuri peste care nu se poate trece, când samănă îndoeli și ură, pregătesc războiul civil.

Acelaș spectacol în familie, unde armonia și sprijinul sânt înlocuite de certe și discordie.

De ce oare toate țările au trebuință de jandarm, pentru a ține pe om la ordine, ca pe un copil? De ce trebuie să se zidească închisori, pentru oameni cari iubesc libertatea? Pentru ce se găsesc hoți, desfrânați, ucigași, alcoolici, cu un cuvânt oameni cari sufer sclăvia pasiunilor și cari, purtați de ele, sânt primejdioși pentru societate?

De unde vine că orașele și satele ridică mereu cârciumi? Omul să fie oare atât de setos? Să nu poată face doi pași, fără a fi muncit de setea alcoolului? Evident, nu; ar putea fi cumpătat, dacă ar vrea. Prin alcoo-

cale, prin care să se arate amănunțit: numărul copiilor, vârsta fiecăruia, și averea pe care o posedă reprezentantul legal al elevei.

Taxa de internat este de Lei 5000 pentru bursiere și se poate plăti în rate: La înscriere Lei 1500, la 15 Noemvrie 1500, 8 Ianuar și 1 Martie câte 1000 lei. La înscriere se mai cer ca taxe (de instalare, construcție, cauciune, medicamente, baie etc.) 2150 lei, din care sumă 500 lei se pot plăti și la 15 Noemvrie. Solventele plătesc ca taxă de internat 12.000 lei în rate à Lei 3000.

Fiecare elevă va aduce cu sine: 6 cămăși de zi, 4 cămăși de noapte, 6 perechi pantaloni albi, 12 perechi ciorapi, 12 batiste, 4 prosoape, 3 cearceafuri de plapomă, 3 cearceafuri pe saltea, 4 fețe de pernă, 1 plapomă, 1 sau 2 perne, 1 saltea de lână sau de iarbă de mare, 1 cuvertură albă de pat, 2 șorțe uniformă, 1 palton, 1 pardesiu, 1 beretă, costum național, 2 șervete, pahar, cuțit, furculiță, lingură, 2 farfurii (toate după modelul dat de școală), 1 violină cu tocul ei, 1 cutie cu perii de cap, de ghețe, de haine, plepten.

Informații în scris se dau numai la cereri însoțite de un plic cu adresă și marcă poștală.

Sibiu, 28 Iulie 1930.

Direcțiunea.

INFORMAȚIUNI

Cu începere dela 1 Aug. M. S. Regele a luat reședința de vară la Sinaia în castelul Pelisor.

† **Pr. Gheorghe Țeposu** din comuna Cincșor, jud. Făgăraș, tatăl dlui inspector școlar Silviu Țeposu, — a trecut la cele veșnice, după scurtă suferință, în ziua de 2 August 1930, ora 2 p. m., în anul 71 al vieții și după o vrednică păstorire de 44 ani. Decedatul este adânc jălit de îndurerării săi copii, nepoți, frați și de toți enoriașii, cari pierd într'însul un bun și grijitor părinte sufleteșc. Odihnească cu dreptii!

† **Gustav Weigand.** Din Lipsa se vestește moartea profesorului Gustav Weigand. Înainte de război, decedatul a cutreerat ținuturile locuite de români și a publicat studii despre dialectele limbii daco-române, cu informațiuni despre românii din Balcani

(nu totdeauna exacte), — despre dialectul bănățean, în parte cu grave erori. Având simpatii pentru bulgari, cu vremea s'a indentificat cu aspirațiile lor naționale; — astfel statul român a sistat ajutorul bănesc, acordat institutului pentru limba română dela Lipsa, al cărui director fusese răposatul profesor.

În 4 August s'au împlinit 11 ani dela ocuparea Capitalei Ungariei de armata română, — fapt datorit iscusinții conducerii campaniei și executării energice a planului de campanie. S'au predat trupelor române: 6 divizii cu peste 40 mii soldați unguri, 1235 ofițeri, 348 tunuri, 87 aeroplane, 52 mii arme, 332 mitraliere, 4316 carabine, 579 revolve, mii de săbii și pumnale, enormă cantitate de muniții, materiale de război, trenuri cu locomotive, vagoane etc. — Pierderile armatei române în luptele dela Tisa au fost zece mii de soldați și peste 200 ofițeri. — bine cuvântată să le fie amintirea!

Instalare. Duminecă, în ziua de Sf. Ilie, s'a făcut instalarea noului preot, Ioan Scurtu, în frunțașă comună a Râșnovului din protopopiatul Bran. O frumoasă cuvântare a adresat, la această ocazie tinărului preot Păr. administrator protopopesc, G. Babeș, arătând importanța preoției în viața socială. Pr. Ioan Scurtu răspunde, în cuvinte potrivite sărbătoririi, schițând îndatoririle unui preot față de enoriașii săi. A urmat masa comună, cu vorbiri însuflețite și instructive.

Act nesocotit. Din comuna situată în apropierea Brașovului, Tohanul Nou, sat cu buni români și credincioși în ortodoxie, se vestește, că *Duminecă*, în 27 Iulie 1930, primarul comunei prin bătăi de tobă a chemat locuitorii la primărie, ca să i trimită la *lucrul câmpului* pentru trebuințele comunei. Cum oamenii se aflau la biserică, nesocotitul primar a turburat serviciul divin pentru a scoate pe credincioși la muncă în zi de Duminecă... S'a cerut, de sine înțeles, la forurile chemate ordonarea unei anchete severe.

Se desființează mai multe școli secundare: licee, gimnazii și școli normale, — și se sporește, cu începerea noului an școlar, numărul școlilor de meserii. Ministerul va publica în curând numele școlilor secundare desființate.

Poșta redacției

I. R. în P. S. În nrul de față. Așteptăm continuarea.

lism spitalele și casele de alienați sânt pline, temnițele asemenea. Așa, sufletul se perde și iadul se împoporează.

Cum se explică faptele acestea?

De ce ne este atât de greu să iubim pe deapropoalele noastre? De unde se nasc invidiile, urile noastre?

De unde vine acest egoism al meu, de unde cuvintele și gândurile noastre care ne amăresc viața? Cum se face că nu putem fi liberi și nu ne putem ajunge idealul, adesea așa de aproape?

Această stare sufletească este minunat descrisă de sfântul apostol Pavel: «Că ceea ce lucrez, nu știu, că nu care voesc eu, aceasta fac; ci care urăsc, aceea lucrez. Ear de fac aceasta, care nu voesc, laud legea că este bună. Ear acum nu eu fac aceea, ci *păcatul* care lăcuște întru mine, adecă în trupul meu ce este bun, că a voi se află la mine, ear a face binele nu afiu. Că nu fac binele care

voesc, ci răul care nu-l voesc, acela fac. Ear de fac aceasta care nu voesc eu, eată nu fac eu aceasta, ci *păcatul* care lăcuște întru mine. Aflu drept aceea, legea mie celui ce voesc să fac binele, că ce este rău, la mine se află. Că împreună mă veselesc cu legea lui Dumnezeu după omul cel dinlăuntru. Dar văd altă lege întru mădulările mele, oștindu-se împotriva legii minții mele și dându-mă pe mine rob legii păcatului, care este întru mădulările mele» (Rom. 7, 15—24).

(Urmează).

Intrunire colegială. Absolvenții Academiei teologice Andreiane din Sibiu, din anul 1922/23, sânt rugați a-și da avizul pentru întrunirea colegială ce va avea loc în ziua de 1 Oct. 1930 ora 9 a. m. în aula Academiei teologice, conform înțelegerii avute. Preot *Valer Banda* în *Vărd* u. p. Agnita, jud. Târn. mare.

Nr. 6552 Școl.

(56) 3—3

Concurs

pentru primirea elevilor în Internatul arhidiecezan din Sibiu.

Pentru primirea elevilor în internatul arhidiecezan pe anul școlar 1930—31 se publică concurs.

În internat vor fi primiți în prima linie în mod *gratuit* orfanii săraci ai preoților și funcționarilor bisericești din arhiepiscopia ortodoxă de Alba-Iulia și Sibiu, cari cercetează vreuna din școalele medii, civile, comerciale, seminarul sau școala normală din Sibiu, iar ca *solvenți* vor fi primiți cu preferință copiii preoților văduvi, apoi ai celorlalți preoți și funcționari bisericești activi, precum și orfanii și copiii altor părinți mireni din arhiepiscopie.

Ceice doresc să fie primiți de nou în acest internat, vor avea să-și înainteze cererile lor *Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu* până cel mult în 10 August a. c., însoțite de următoarele anexe:

1. Atestat de botez provăzută cu clauzula oficiului parohial concernent, că petentul și de prezent este credincios al bisericii ortodoxe.

2. Orfanii de preoți vor anexa și un extras familiar dat de oficiul parohial cu indicarea numelui și etății tuturor membrilor familiei, a comunei bisericești unde tatăl a servit ca preot, data morții tatălui, precum și date precise și amănunțite cu privire la averea mobilă și imobilă ce posed.

3. Atestat școlar în copie legalizată de oficiul parohial despre ultimul an de școală.

Fiecare petent va avea să arate în petiție la care școală voiește să se înscrie și în ce clasă.

Elevii cari au beneficiat de internat în anul școlar 1929/30 atât orfanii de preoți, cât și ceilalți cari au dovedit purtare bună și spor îndestulător la studiu, întru cât vor ca și în anul școlar 1930/31 să li se rezerve locurile, au până la acelaș dat să arate în scris dorința lor Consiliului, anexând la cerere anexele de sub 1, 2, și 3, căci altcum locurile lor se vor ocupa prin alți reflectanți.

Taxa internatului pentru solvenți va fi: pentru fiii de preoți Lei 10,000, pentru copiii mirenilor Lei 12,000 pentru anul școlar întreg, care se va plăti în 4 rate egale și anume: la înscriere, la 15 Noemvrie, la 1 Februar și la 15 April.

Întru cât în decursul anului școlar peste prevederi s'ar dovedi, că această taxă nu este suficientă pentru acoperirea cheltuielilor de întreținere, ea se va majora după împrejurări, fiind cei primiți obligați a plăti diferența la termenul ce se va stabili de către Consiliul arhiepiscopesc.

Elevii primiți în internat vor fi obligați să aducă cu sine la înscriere următoarele lucruri: 4 cămăși de zi, 4 ismene, 3 cămăși de noapte, 4 perechi de ciorapi, 6 perechi obiele, 6 batiste, haine de pat: saltea sau strâjac, tol ori plapomă, perină, 2 cearceafuri, 2 fețe de perină și 2 cuverture de pat, 3 ștergare, 2 servete, 1 săculeț pentru rufe de spălat 40/50 cm., pahar, cuțit, furculiță, lingură pentru supă și pentru cafea, 1 cească pentru lapte, 3 farfurii, peptene, săpun, perie de dinți, perie de haine și ghețe, ace, ață, briceag, — și hainele și încălțăminte necesară. Rufăria va trebui să fie însemnată cu numele întreg al elevului.

Toți elevii, primiți în internat, vor depune la început la administrația internatului, câte 1000 Lei adică: Lei 300 în contul stricăciunilor, Lei 200 pentru medic și medicamente, Lei 300 în contul spălatului rufelor, și Lei 100 pentru bibliotecă.

Cei primiți în internat vor avea să trimită până la 25 August a. c. în contul taxei suma de Lei 2000, — altcum se vor considera de renunțați și vor fi înlocuiți cu alții. Această sumă — în caz de neprezentare, nu se va restitui în nici un caz.

Internatul se va deschide cu începerea anului școlar, când toți cei primiți vor fi supuși unei vizite medicale.

Fetițe nu se primesc în internat, ci numai băieți.

Preacucericii preoți vor pune în vedere atât orfanilor de preoți, cât și altor elevi cari voesc să fie primiți în internat, să-și înainteze cererile la timp și însoțite de toate actele cerute în concurs, căci altcum cererile nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din ședința Consiliului arhiepiscopesc dela 1 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român de Alba-Iulia și Sibiu.

Nr. 209/1930.

(58) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Muncelul mare, cu filiile Bolebărzu, Muncelul mic și Runcul mic din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dotației dela stat.
2. Stola uzitată în toate parohiile tractului Dobra.
3. Birul parohial în bucate, câte o măsură de 20 litri dela fiecare casă.
4. Casă parohială cu șură și staul.
5. Lemne de foc.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român din Dobra, ear concurenții se vor prezenta în parohie spre a fi cunoscuți de enoriași.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial.

Dobra, la 30 Mai 1930.

Iosif Morariu
protopop.

Nr. 286/930.

(59) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a, Geoagiu-Băl (Feredeu), protopopiatul Geoagiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fașionate în coala B pentru întregirea dotației dela stat, și anume:

Trei (3) decalitre cucuruz smicurat de fiecare casă, 2 jum. jugăre sesiune parohială în arândă forțată, casă parohială și stola obișnuită. Parohia e situată într-o frumoasă regiune climaterică cu renumitele băi termale. Băile sânt gratuite pentru preot și familia lui.

Concurenții își vor înainta cererile, înscrise conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc, în termenul deschis și pe lângă prealabila încuviințare a acestuia se vor prezenta în parohie spre a face cunoștință cu credincioșii și referințele locale.

Geoagiu, la 9 Iulie 1930.

V. Goron
protopop.

Nr. 6939/1930.

(52) 3—3

Concurs

Pentru întregirea catedrelor de Teologie morală și Teologia practică la Academia teologică ortodoxă „Andreiană” din Sibiu, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Dela concurenți se cere să fie absolvenți ai unei Facultăți teologice ortodoxe și doctori în teologie.

Beneficiul împreună cu acest post este: salar de bază 2200 lei lunar, plus accesoriile cuvenite.

Cererile de concurs sânt a se înainta Consiliului arhiepiscopesc ortodox român de Alba-Iulia și Sibiu, însoțite de următoarele documente:

1. Act de botez, 2. Diploma de doctor în teologie, 3. Certificat despre serviciile anterioare dela terminarea studiilor universitare până azi, 4. Autobiografia pe scurt.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc, ținută la 11 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român de Alba-Iulia și Sibiu.

Nr. 175/1930 prot.

(41) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa treia Cristur, din protopopiatul Sighișoarei, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 de zile dela cea dintâi apariție în Telegraful Român.

Venitele, pe lângă congrua, sânt din parohie următoarele:

- a) Stola obișnuită.
- b) Dela fiecare familie un decalitr grâu pe an sau valoarea de pe piață în bani.
- c) Până la zidirea casei parohiale va folosi cele 15 (cincisprezece) jugăre fânaț de pe hotarul comunei Betești ca indemnizație de chirie.
- d) Folosința pământului acordat de reforma agrară ca sesiune parohială, care în prezent este în mărime de 20 jugăre, în folosință provizorie, pământ calitatea I, pe șes, arândă anuală 3000 Lei de jugăr, în mijlociu.

În parohie nu este nici biserică, nici casă parohială. Se așteaptă dela viitorul preot hărnicia de lipsă pentru strângerea capitalelor necesare la edificarea acestora.

Alesul e ținut a obține numirea de profesor de Religie la școala normală de stat din localitate.

Concurenții îndreptățiți își vor înainta în termen petițiile provăzute cu documentele necesare oficiului protopopesc ortodox din Sighișoara și se vor prezenta și în parohie.

Sighișoara, la 15 Mai 1930.

Oficiul protopopesc ortodox din Sighișoara în înțelegere cu consiliul parohial din Cristur.

Emilian Stolica
protopop.

Publicațiune

Biserica ortodoxă, română din Laslea Mare, plasa Daneș, jud. Târnava-Mare, vinde pe cale licitației publice 360 stânjini lemne de fag și carpen. Licitația se va ține în 27 August a. c. la 2 ore p. m.

Pădurea este situată la o depărtare de 6 km. de gara Daneș. Ceice doresc a le cumpăra, să se adreseze la oficiul parohial ort. rom. din Laslea. Desușiri dă oficiul parohial în fiecare zi între orele 12—2 p. m.

Laslea, la 8 Iulie 1930.

(33) 3—3

Gheorghe Șerban
paroh.

Aviz

Internatul de fete al Asociațiunii „Astra” din Sibiu, primește eleve, care frecventează Liceul de fete „Domnița Ileana” sau școala comercială superioară de fete ori și alte școale de fete din Sibiu. Internatul posedă întreg confortul trebuitor elevelor, baie proprie și lavoare cu conduct de apă rece și caldă în dormitoare. Taxa e 22.000. — Lei anual, care se plătește în 4 rate egale, sau lunar, anticipativ. Anunțurile pentru anul școlar 1930/31, se fac la Dir. Internatului str. Șaguna Nr. 6 până în 20 August 1930.

În internat se servește aceeaș hrană pentru întregul personal; dejun: cafea cu lapte și 2 franzele, prânzul (ora 12): o supă, friptură cu garnitură și prăjitură, fructe sau compot; oșina (oara 4 p. m.): cafea cu lapte; cină: friptură, afară de 2 zile în săptămână. Duminică și în sărbători: la dejun cozonac, la prânz tortă, iar seara unt, șuncă și prăjitură, iarna și ciai. Sibiu, la 30 Iulie 1930.

(36) 1—1

Direcțiunea Internatului

Nr. 6245/1930.

(53) 3—3

Concurs

La Academia teologică ortodoxă „Andreiană” din Sibiu, este vacant un post de spiritual, pentru ocuparea căruia se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Dela concurenți se cere:

1. Carte de botez,
2. Testimoniu școlar.
3. Absolutor teologic.
4. Testimoniu de calificare preotească.
5. Adevărită despre serviciul de până acum.
6. Alte eventuale documente.

Preferiți vor fi preoții necăsătoriți ori văduvi. Spiritualul va avea locuința și întreținerea în institut, precum și un salar lunar de Lei 8180, plus eventuale gradații, la care cel ales va avea drept conform anilor de servicii.

Cererile sânt a se adresa Consiliului arhiepiscopesc ortodox român de Alba-Iulia și Sibiu.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc ținută la 11 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc ortodox român de Alba-Iulia și Sibiu.

Nr. 6966 Epitr. 1930

(54) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de îngrijitor la Mănăstirea Brâncoveanu dela Sâmbăta de sus se publică concurs cu termen de 30 zile.

Retribuțiunile sânt 2500 Lei lunar și locuință în natură.

Concurenții vor trebui să fie ortodocși, liberați de armată și absolvenți ai școlii primare; vor fi preferiți cântăreți bisericești.

Cererile vor avea să fie înaintate Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu până la 15 August a. c. însoțite de următoarele acte:

1. Certificat de naștere și botez.
2. Certificat de studii.
3. Certificat de moralitate dela of. parohial și primărie.
4. Alte certificate recomandatoare.

Sibiu, din ședința economică a consiliului arhiepiscopesc din 12 Iulie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.